

GAGAUZ DİLİ HEM LİTERATURA
XXXIV-üncü RESPUBLİKA OLİMPIADASI
X klas
Mayın 7-9, 2024

TEKSTİ DİKATLI OKUYUN

Benim anam kurgaf, küçücük bir karıçıktı, pek yımışak hem şen tabeeti vardı. Onu hepsi sevãrdi. O da beni pek sevãrdi, benim için yaşayardı hem çalışardı. Kalıp erken dul, ölä dä evlenmedi.

Bãn islää tutêrım aklımda, nicä o seftä getirdi beni şkolaya. Biz ikimiz dä duygulanardık.

şkolanın aulunda durardılar büüklär, hepsi onnar tutardılar uşaklarını ellerindän. Ačan bizä dedilär dizilmää, analar-bobalar dizildilär bizimnän bilä. Kıvırcık saçlı üüredici, gülümseyeräk, söledi uşaklara girsinnär klaslara anasız-bobasız.

Anam, salverip benim elimi, dedi: “Aalama, al kendini elä, sãn adamsın!” Da yavaşıcık itirdi beni.

Bobamı tutmêêrım aklımda, mamu beni yalnızça büüttü. Bãn yoktur düşündüüm, kolaydı mı ona osaydı zordu mu. Biz uygun hem şen yaşardık. O işlärdi, bãn dä üürenärdim. Serbest vakıtta gidärdik teatruya, kinoya. Avşamnen beenärdik düş gütmää. Anam düş güdärdi, ani bendä olacek kaavi karakter, ani bãn olacam yazıcı.

(Nikilay Kurogluya görä “Bãn geç annadım”)

I. Verili fragmentä analiz yapın.

1. Nicä anêr geroy anasını? Teksttän lafları kullanarak, cuvap verin.
(3 cümlä)

L	L
0	0
1	1
2	2
3	3
4	4

2. Sizin bakışınıza görä, angı en önemni lafları anası ooluna sölemiş?
Bulun teksttä inandırıcı lafları, sayıklayarak, onnarın maanasını
açıklayın. (4 cümlä)

L	L
0	0
1	1
2	2
3	3
4	4
5	5

3. Fragmenttän **üç** artistik kolaylı bulun da çıkarın, onnarın ne olduunu, belli edin.

L	L
0	0
1	1
2	2
3	3

II. Aşaadaki soruşlara cuvap verin.

1. Teksttän verili laflara bulun:

a) sinonim

kurgaf - _____

sevürdi - _____

çalışardı - _____

uygun - _____

serbest - _____

b) antonim

yınışak - _____

erken - _____

büüklär - _____

kaavi - _____

bilä - _____

L	L
0	0
1	1
2	2
3	3
4	4
5	5

2. Verili teksttän çıkarın **birür** laf birleşmesi:

tamannıkçı _____

bellilikçi _____

hallıkçı _____

L	L
0	0
1	1
2	2
3	3

Bir laf birleşmeyä sintaksis analizi yapın.

L	L
0	0
1	1
2	2
3	3

3. Verili lafa morfologiya analizini yapın: **bobamu**

L	L
0	0
1	1
2	2
3	3
4	4

4. Teksttän verili aderliklerin çeşidini belli edin:

hepsi - _____
beni - _____
kendini - _____

L	L
0	0
1	1
2	2
3	3

5. Verili şiiirdän çıkarın birär işlik läüzımnı formada:

1. mutlak geçmiş z., III-cü üz, birlik s. _____
2. inkârlık for., şindiki z., I-ci üz, birlik s. _____
3. bitkisiz geçmiş z., I-ci üz, çokluk s. _____
4. mutlak gelecek z., I-ci üz, birlik s. _____

L	L
0	0
1	1
2	2
3	3
4	4

6. Teksttän verili baalayıcıların çeşidini belli edin:

da - _____
açan - _____
osa - _____

L	L
0	0
1	1
2	2
3	3

7. Çizili cümleyä sintaksis analizini yapın.

L	L
0	0
1	1
2	2
3	3
4	4
5	5
6	6
7	7

ŞİİRİ DİKATLI OKUYUN

Ne islää, açan mamun var,
Ne islää, açan bakan var,
Açan hepsi toplu birerdä,
Açan hepsi yaşêêr evindä.

Ne islää, uyandıynan, duymaa,
Var anan, var kimä sokulmaa,
Ne işlää seslemää sesini
Hem tutmaa o sıcak elini.

Ne islää, açan bakan sever
Hem avşamnen evä o geler.
Tokatçık açıldıynan, ya bak,
Bobana sarilêrsın yalpak.

Ne islää, açan var bir evin,
Var köşän, ona da sevin.
Eer bunnar sendä varsa, sölä:
Ne islää, ne islää, ne islää!

(Alöna Ergoglo "Ne islää")

III. Verili şiirä analiz yapın.

1. Avtorun hesabına görä, nezaman insan var nicä kısmetli olsun? Cuvabınıza kurarkan, avtorun fikirlerini alın hesaba. (4 cümlä)

L	L
0	0
1	1
2	2
3	3
4	4
5	5

2. Yazın **dört** fikir, angıları sizin bakışınıza görä insanı kısmetli yapabilir.

L	L
0	0
1	1
2	2
3	3
4	4
5	5

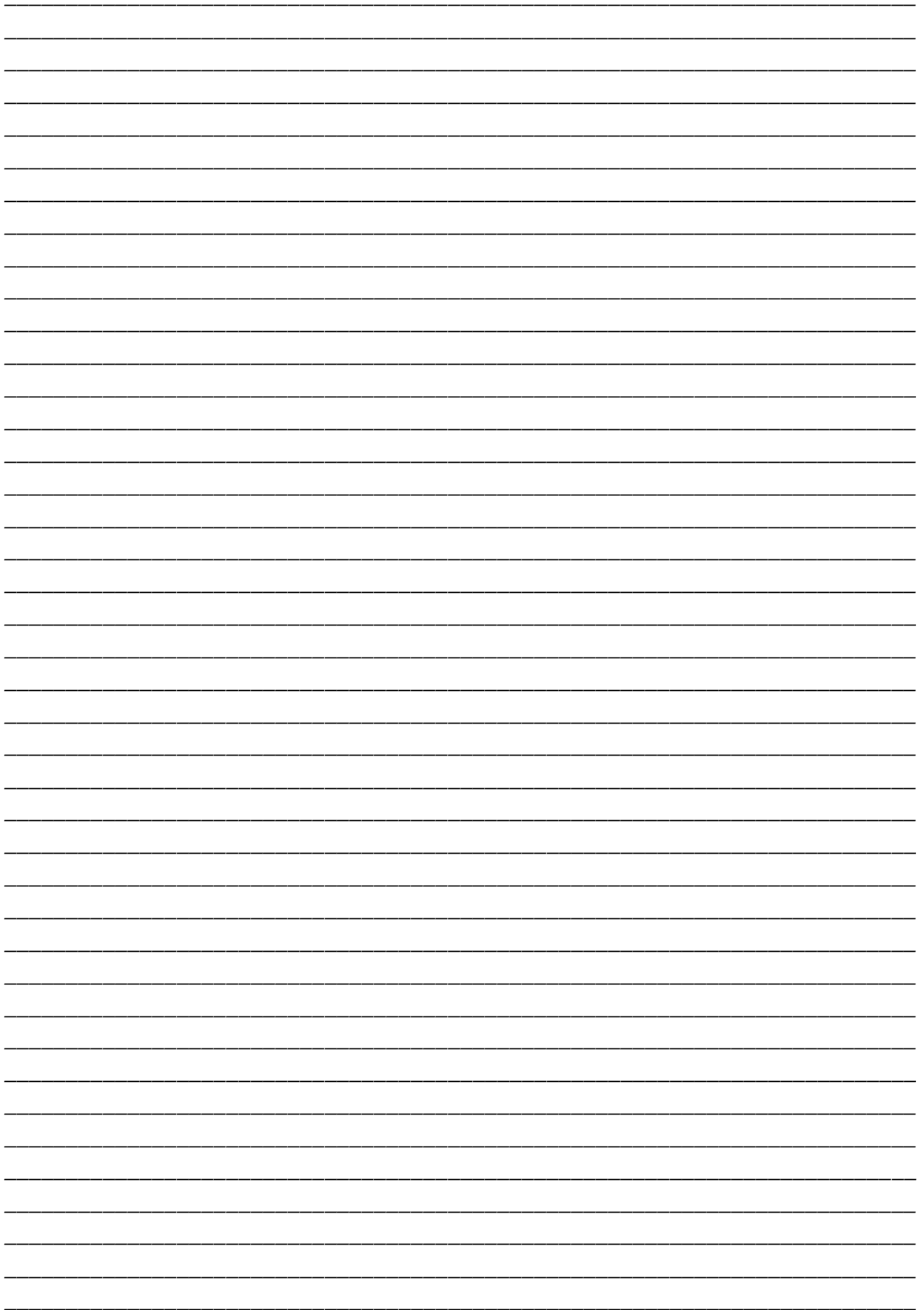
3. Nışannı sıracıkları taa bir kerä okuyun, maanasını açıklayın. (3 cümlä)

L	L
0	0
1	1
2	2
3	3
4	4

4. Kısmet için bir söyleyiş aklınıza getirin da yazın.

L	L
0	0
1	1
2	2

IV.	MINİ-YARATMA	30 bal	
	“İ evlad ana-bobaya hatır...”	L	L
	temasına görä kısadan kendi fikrinizi açıklayın.	0	0
	(1 sayfaya kadar)	2	2
	Fikrinizi açıklamaa deyni, aşaaadakı planı hesaba alın:	3	3
	deyni, aşaaadakı planı hesaba alı:	4	4
	1. Temayı açıklayın. Cuvabın içindekilii hem temanın baalantısı olsun.	5	5
		6	6
		7	7
		8	8
	2. Fikrinizi argumentläyin, dil zebilliini hem dilin komunikativ kalitesini koruyun (logikayca, annamaklı demekli, fikirli).	L	L
		0	0
		2	2
		3	3
		4	4
		5	5
		6	6
		7	7
		8	8
	3. Dolu hem dooru literatūra dilinin normalarını kullanın. Temayı (konuyu) açıklayarkan, läazımnı materialı kullanın.	L	L
		0	0
		2	2
		3	3
		4	4
		5	5
		6	6
		7	7
	4. Derindän kendi bakışınızı, pozitiyanızı, kişiliinizi gösterin.	8	8
		L	L
		0	0
		2	2
		3	3
		4	4
		5	5
		6	6

V. Yazın bir bildirim , ki “Bobam, anam hem bän – dostlu ayläm” sport yarışması geçecek. (data, saat, er, programa bakışınıza görä). Aşaadaki istedikleri hesaba alın: I. Butürlü janranın strukturasını koruyun. II. Situaşiyayı dooru kullanın. III. Dilin stilistikasını, gramatika kurallarını koruyun. _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____	L
	0
	1
	2
	3
	L
	0
	1
	2
	3
	4
	5
	L
	0
1	
2	